

เลขรับที่ พ. ๕๓/๒๕๐๕

เรื่อง ความรับผิดชอบของผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานไม้แปรรูป

กฎหมาย ระเบียบ พ.ร.บ. ป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๑, ๗๒ ทวิ, พ.ร.บ. ป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๐, ๑๕

ป.อ. มาตรา ๑๗, ๕๕

ตามพระราชบัญญัติ ป่าไม้มีหลัก ห่วงไปในเรื่อง ความรับผิดชอบ ในทางอาญา คือผู้กระทำความผิดมีเจตนาจึงจะเป็นความผิด หากจะเอาโทษแก่ผู้กระทำโดยไม่ให้มีการแก้ตัวก็ต้องออกกฎหมายให้เป็นความผิด เด็ดขาด ชนิดไม่ต้อง การเจตนา ซึ่งการจะ ควรออกกฎหมายเช่นนั้นหรือไม่เป็นนโยบายของรัฐ

การจะเอาผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรกับเจ้าของโรงงานได้นั้น ก็ต่อเมื่อผู้ลักทรัพย์หรือรับของโจรเท่านั้น ลำพังเพียงมีไม้ผิดกฎหมายอยู่ในโรงงาน หากจะเอาผิดฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรได้ไม่

ข้อเท็จจริงและปัญหา กรมป่าไม้หรือว่าเนื่องจากการลักลอบนำไม้ผิดกฎหมายไปแปรรูปในโรงงานแปรรูปไม้อยู่เสมอแม้เจ้าหน้าที่จะจับไม้ผิดกฎหมายนั้นได้ในบริเวณโรงงาน ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้มักปฏิเสธว่าไม่รู้เห็นเพราะตนมิได้อยู่ในโรงงาน เป็นการกระทำของพนักงานโดยตนไม่รู้เห็น เมื่อคำนึงคดีก็มีผู้อื่นมารับแทนว่าเป็นไม้ของผู้นั้น ทำให้การดำเนินคดีมิใคร่ได้ผล จึงหาหรือว่าในกรณีที่พบไม้ผิดกฎหมายอยู่ในโรงงานแปรรูปไม้

๑. จะมีทางใดที่จะให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ต้องมีผิด โดยจะปฏิเสธว่าไม่รู้เห็นไม่ได้ กล่าวคือแม้ไม่รู้เห็นก็ต้องมีผิดด้วย

๒. ควรวางระเบียบประการใดที่จะให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ต้องรับผิดชอบแก่กรมป่าไม้ โดยให้กรมป่าไม้เพิกถอนใบอนุญาตได้

๓. จะเอาผิดแก่ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ฐานลักทรัพย์หรือรับของโจรจะได้หรือไม่

คำวินิจฉัย ในปัญหา ๑. ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๑, ๗๒ ทวิ ซึ่งได้แก้ไขโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๐๓ มาตรา ๑๐, ๑๕ ผู้ได้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้จะต้องกระทำ (คือมีไว้) โดยเจตนาจึงจะมีความผิด ซึ่งเป็นไปตามหลักทั่วไปในเรื่องความรับผิดในทางอาญา เมื่อต้องการจะเอาโทษทางอาญากับผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้โดยมิให้ผู้รับอนุญาตมีข้อแก้ตัว ไม่ว่าผู้รับอนุญาตจะมีไว้โดยเจตนาหรือไม่ก็ต้องออกกฎหมายแก้ไขโดยบัญญัติความผิดในเรื่องนี้ให้เป็นความผิดเด็ดขาด (ความผิดชนิดที่ไม่ต้องการเจตนา) กล่าวคือออกเป็นกฎหมายพิเศษหนึ่งหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายอาญาให้เป็นกฎหมายที่ยกเว้นหลักตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา ๑๗, ๕๔ เสีย แต่การจะควรออกกฎหมายเป็นพิเศษกว่าหรือไม่เป็นนโยบายของรัฐ

ในปัญหา ๒. การวางระเบียบที่จะให้ผู้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ต้องรับผิดชอบป่าไม้ โดยให้กรมป่าไม้ เพิกถอน ใบอนุญาต ได้นั้น ได้มีบทกฎหมายให้อำนาจไว้แล้วคือตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๕๔ ให้อำนาจเจ้าหน้าที่สั่งพักใช้ใบอนุญาตแก่ผู้รับอนุญาตที่ทำผิดต่อกฎกระทรวงหรือต่อข้อกำหนดในใบอนุญาต และเมื่อถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตแล้ว รัฐมนตรีก็มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตเสียได้ตามมาตรา ๖๑ ดังนั้นหากจะแก้ไขกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๔๘๔/เสียใหม่ และใส่ข้อกำหนดลงไปในใบอนุญาตให้ผู้รับอนุญาตมีหน้าที่ต้องระมัดระวังมิให้มีไม้ผิดกฎหมาย (คือไม้้นอกจากไม้ประเภทในข้อ ๑, ๒, ๓, ๔ แห่ง มาตรา ๕๑) อยู่ในโรงงานของตน เช่นนี้ ถ้าหากพบไม้ผิดกฎหมายอยู่ในโรงงานแปรรูปไม้ รัฐมนตรีก็อาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๔, ๖๑ ดังกล่าวแล้ว การจะออกกฎกระทรวงให้มีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้กว้างขวางขึ้นไปอีกเช่นนี้ ถ้ารัฐบาลเห็นด้วยก็อาจออกกฎกระทรวงได้

ในปัญหาข้อ ๓. เมื่อมีไม้ผิดกฎหมายป่าไม้อยู่ในโรงงาน การจะเอาผิดแก่เจ้าของหรือผู้ได้รับอนุญาตตั้งโรงงานแปรรูปไม้ฐานลักทรัพย์ รับของโจร ได้ก็ต่อเมื่อเป็นไม้มีเจ้าของ และเจ้าของโรงงานได้ลักมาหรือได้รับของโจรไว้เท่านั้น เพียงแต่มีไม้ผิดกฎหมายป่าไม้อยู่ในโรงงาน หากจะออกกฎหมายให้เจ้าของโรงงานมีโทษอาญาฐานลักทรัพย์รับของโจรไม่

เลขรับที่ น. ๑๘/๒๕๑๐

เรื่อง การทำไม้และแผ้วถางป่าในบริเวณอ่างเก็บน้ำชลประทาน

การกระทำที่มิได้มุ่งหวังผลกำไร ให้อยู่เป็นลักษณะแห่งการค้าไม้

ข้อเท็จจริงและปัญหา การประมุลทำไม้ในบริเวณอ่างเก็บน้ำชลประทาน จะเป็นลักษณะเป็น
การค้าหรือไม่

คำวินิจฉัย การจัดสร้างอ่างเก็บน้ำเพื่อการชลประทาน เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและอยู่ใน
อำนาจหน้าที่ของกรมชลประทานที่จะทำได้ ต้นไม้และพืชพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในเขตอ่างเก็บน้ำ
นั้นจะถูกน้ำท่วมหลังจากเก็บกักน้ำให้ได้ระดับตามความต้องการ จะทำให้น้ำเน่าเหม็น และไม่
ที่อยู่ในบริเวณอ่างเก็บน้ำจะเป็นอุปสรรคกีดขวางแก่การใช้น้ำและระบายน้ำไปใช้ในการเพาะ
ปลูกรวมทั้งพลังงานไฟฟ้า จึงจำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งให้ไม้เหล่านั้นออกจาก
บริเวณอ่างเก็บน้ำให้เสร็จสิ้นก่อนที่จะเก็บกักน้ำไว้ในอ่าง การประมุลทำไม้และแผ้วถางป่าเป็น
วิธีการอย่างหนึ่งที่จะกำจัดไม้เหล่านั้นให้หมดไปจากบริเวณอ่างเก็บน้ำ ฉะนั้น จึงเป็นกรณีที่
กรมชลประทานชอบที่จะทำได้ แต่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ และวิธีการดังกล่าวนี้
ให้อยู่เป็นลักษณะแห่งการค้าไม้ เพราะมิได้มุ่งหวังผลกำไรแต่ประการใด.